

עלייה משמעותית בהשקעות, תלות גוברת במספר קטן של חברות, והמשך הירידה במספר המשקיעים הזרים הרבעון השני של 2024 בהייטק הישראלי

מחקר וכתובה: דני בירן, אלמוג גריסריו

RISE

Resilient, Innovative &
Sustainable Economy

מבוא

סיום הרבעון השני של שנת 2024 מציין גם תשעה חודשים מפרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ושנתיים מאז שהחלה ההאטה הכלכלית הגלובלית. על רקע זה, הנתונים של הרבעון השני, ושל המחצית הראשונה של השנה, מראים מספר דברים עיקריים:

- אחרי מספר רבעונים של התייצבות ברמות השקעה נמוכות, וירידה מאז תחילת המלחמה, השקעות הון סיכון בחברות הזנק ישראליות עלו משמעותית ברבעון השני ביחס לרבעון הראשון.
- הגידול בהשקעות איננו ייחודי לישראל - עלייה ברבעון השני של 2024 ביחס לרבעון הראשון נרשמה גם בארה"ב ובאירופה.
- עם זאת, סך ההשקעות ממשיך להיות תלוי במידה הולכת וגוברת במספר קטן של מגה-סבבים (גיוסים של 100 מיליון דולר או יותר). להוציא מספר קטן ביותר של חברות שהצליחו לגייס מגה-סבבים, רמת ההשקעות הייתה כמיליארד דולר ברבעון. השקעה אחת בחברת Wiz שגייסה 965 מיליון דולר היוותה כ-34% מסך ההשקעות ברבעון.
- התופעה המדאיגה שציינו בדוחות קודמים, של ירידה מתמשכת במספר המשקיעים הפעילים בישראל, הן ישראלים והן זרים, החמירה ברבעון השני.
- בניגוד לרושם שניתן לעיתים לקבל מדיווחים שונים, קצב הרכישות של חברות טכנולוגיה ישראליות ב-2024 לא עלה - 46 רכישות בחצי הראשון של השנה, קצב דומה לשנת 2023 בה היו 96 עסקות רכישה. חשש נוסף שהתחדד ברבעון האחרון הוא שהבידוד הבינלאומי הגובר אליו נכנסת ישראל ייפגע בהייטק. בדוח זה אנחנו מציבים נורת אזהרה לגבי קשרי החדשנות והמדע של ישראל עם אירופה, בדגש על תוכנית המסגרת האירופית.

אלא אם מצוין אחרת, הנתונים בסקירה זו לגבי ההייטק הישראלי נלקחו ממאגר המידע IVC. נתונים לגבי מדינות אחרות מבוססים על מאגר המידע PitchBook.

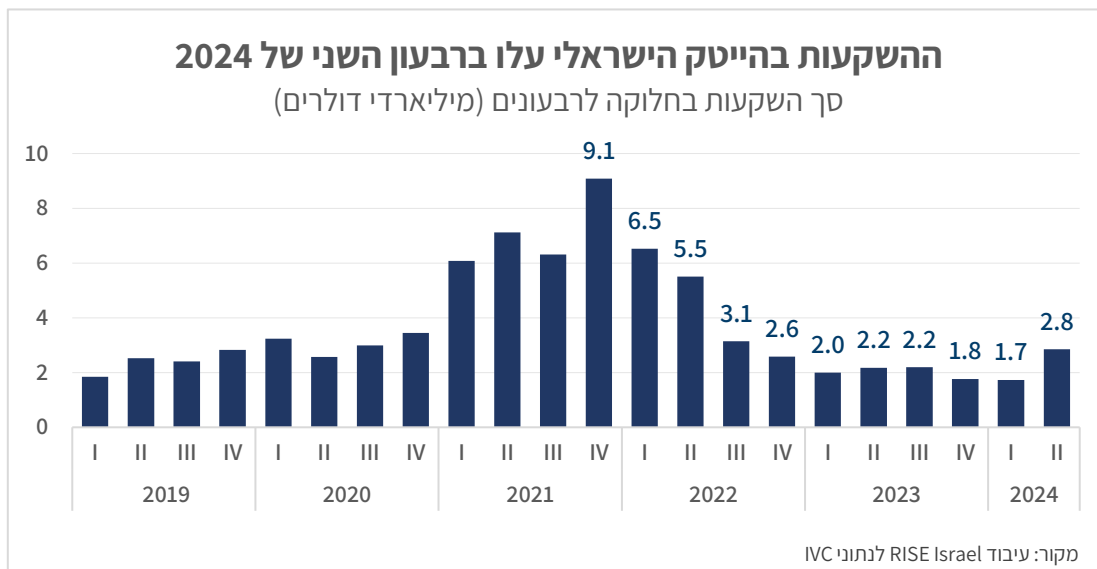
מטבע הדברים, סקירה שמתפרסמת מיד בסיומו של רבעון סובלת מכך שנתונים שמגיעים באיחור לא נכללים בה, ועל כן חלק מהמספרים המוצגים בסקירה זו עשויים להתעדכן בחודשים הקרובים. במקומות בהם צפוי עדכון משמעותי של הנתונים, אנו מציינים זאת במפורש.

פרסומים אחרונים

- [מעמדה של ישראל במירוץ הבינה המלאכותית](#)
- [ההייטק הישראלי בצל חצי שנה למלחמת "חרבות ברזל"](#)
- [מצב הנשים בהייטק הישראלי בשנת 2024](#)
- [מה מאפיין את חברות ההייטק שהצליחו לגייס הון בשנת 2023?](#)

1. השקעות בחברות ישראליות

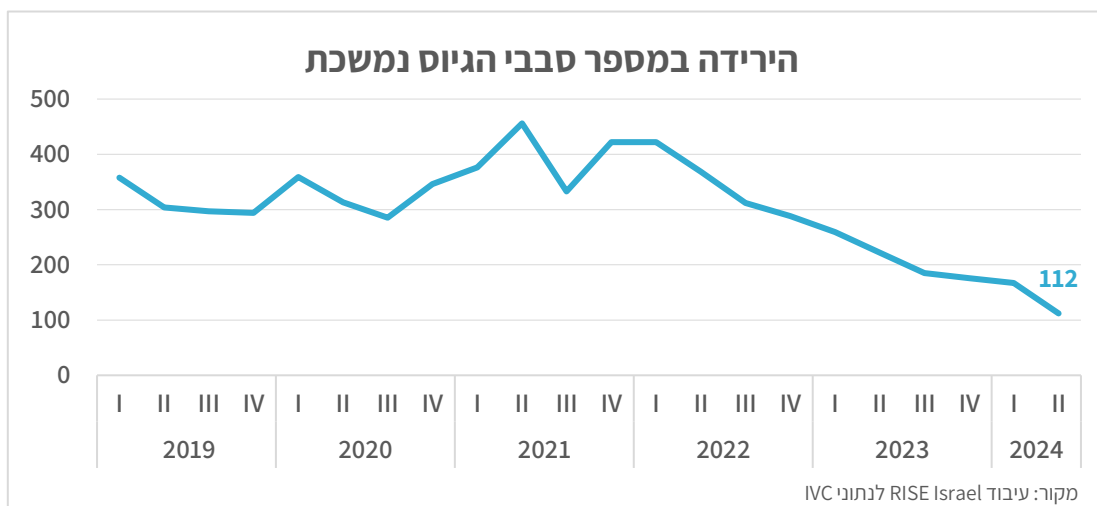
מאז שהגיעו לשיא של יותר מ-9 מיליארד דולר ברבעון האחרון של 2021, השקעות הון-הסיכון בחברות ישראליות ירדו ברציפות עד תחילת 2023 ואז התייצבו על רמה נמוכה של כ-2 מיליארד ש"ח. שני הרבעונים מאז תחילת המלחמה התאפיינו ברמות השקעה נמוכות עוד יותר, אך ברבעון השני של 2024 חלה עלייה משמעותית בהיקף ההשקעה.

תרשים 1

תרשים 1 מראה כי **הנתון ברבעון זה הוא הגבוה ביותר מאז סוף 2022**. עם זאת, מוקדם להסיק כי מדובר בשינוי מגמה שכן 34% מסך ההשקעות ברבעון היו בגיוס של חברה אחת (Wiz), ו-64% היו במגה-סבבים של שש חברות. **ללא סבבים אלה, ההשקעות היו מסתכמות במיליארד דולר בלבד.**

תרשים 2 מראה את המשך הירידה **במספר סבבי ההשקעה** בחברות ישראליות - ירידה שהחלה בשנת 2022, והמשיכה גם ברבעון האחרון. חשוב להדגיש כי סבבי השקעה רבים אינם מתגלים ברבעון שבו הם מתבצעים, ועל כן המספר צפוי להתעדכן כלפי מעלה בהמשך, אך לא נראה שתיקון זה ישנה את המגמה אותה רואים בתרשים.

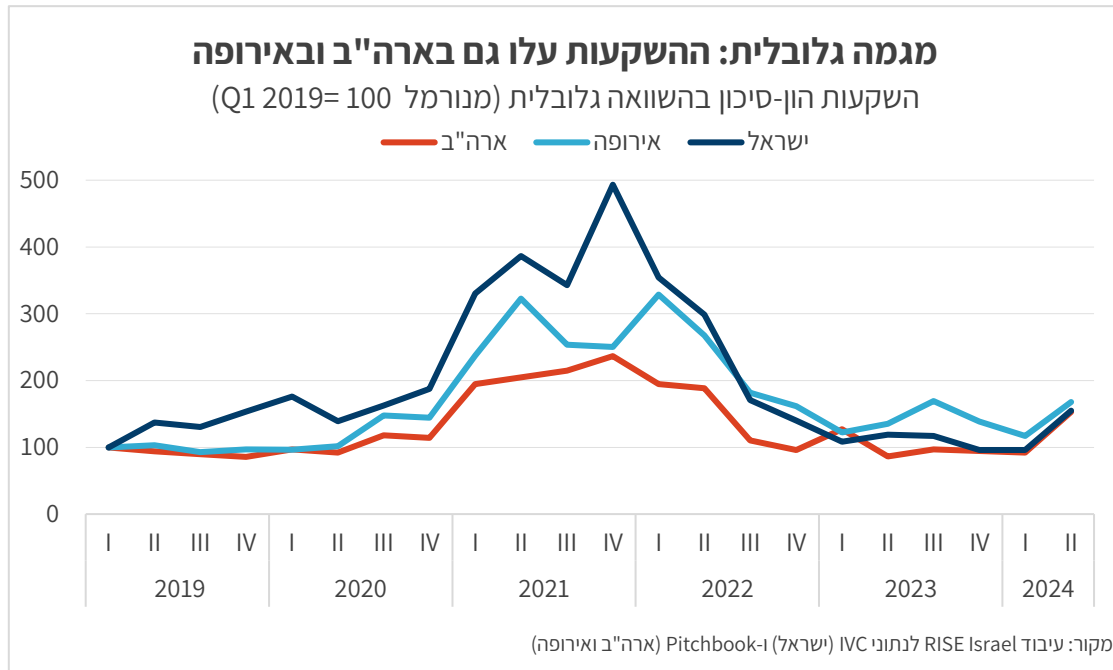

תרשים 2

בנוסף, עקב הקושי בגיוס הון, סטארט-אפים רבים, בעיקר בשלבים המוקדמים, מגייסים הון דרך השקעות SAFE, שהוא תהליך המאפשר לחברה לגייס הון מבלי שיקבע השווי שלה באותו זמן, ובתמורה המשקיעים מקבלים הטבות שונות. כמו כן, יש חברות שמגייסות הון רק ממשקיעים קודמים בחברה (גיוס פנימי). בדרך כלל, חברות אינן מפרסמות גיוסים

פנימיים או גיוסים ב-SAFE, ולכן מספר סבבי הגיוס בפועל גבוה מזה המפורסם. עם זאת, תופעה זו הייתה קיימת גם ברבעונים הקודמים, ואין סיבה להניח שהיא הוחמרה ברבעון האחרון.

למרות הירידה המתמשכת בהשקעות בסטארטאפים ישראלים, ניתן היה למצוא עידוד בכך שמגמה זו הייתה מתואמת עם ההשקעה בסטארטאפים באירופה ובארה"ב. מתאם חיובי זה נשמר גם ברבעון האחרון. תרשים 3 מציג את ההשקעות בישראל, בארה"ב ובאירופה, כשהן מנורמלות לתחילת 2019. כפי שניתן לראות, ברבעון השני של 2024 גם ארה"ב ואירופה חוו עליות בסך ההשקעות.

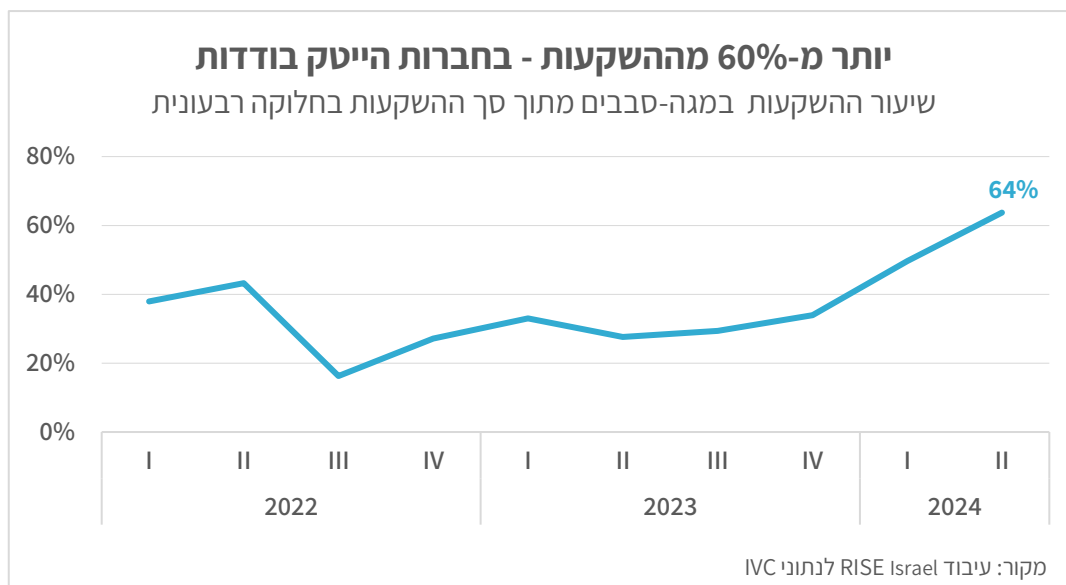

תרשים 3

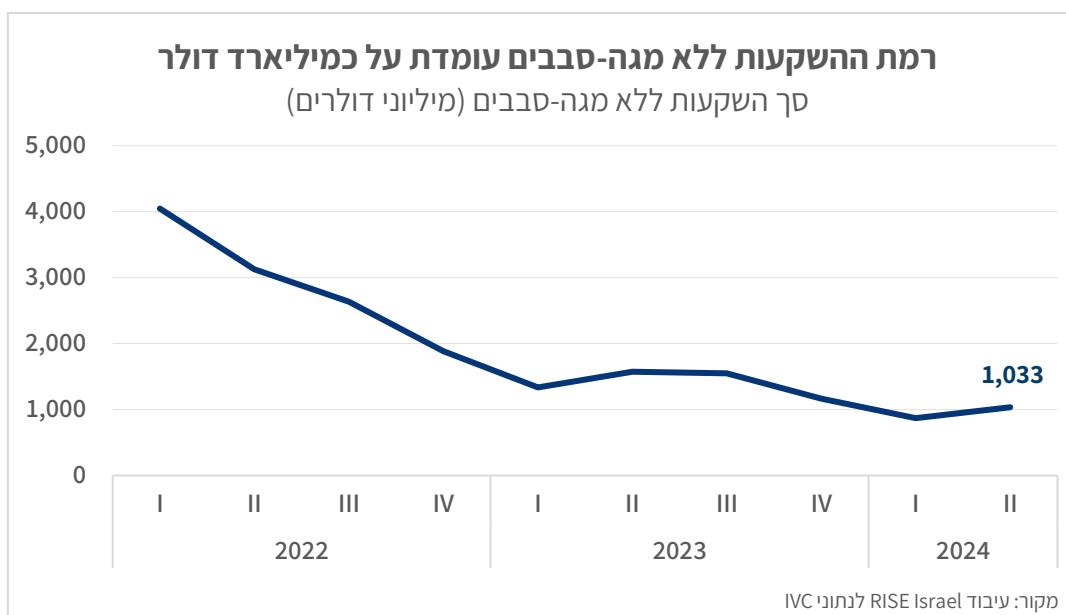
אחת המגמות הבולטות בהייטק הישראלי ברבעונים האחרונים היא **התלות הגוברת במגה סבבים** (100 מיליון דולר או יותר). ברבעון השני של 2024 **שש חברות גייסו מגה-סבבים בסכום כולל של כ-1.8 מיליארד דולר (64% מסך סכומי הגיוס)**. ללא חברות אלה, סך ההשקעות ברבעון זה היה עומד על כ-1 **מיליארד דולר בלבד**. תרשים 4 מתאר את שיעור ההשקעות במגה-סבבים מתוך סך ההשקעות בחלוקה רבעונית, ותרשים 5 מציג את סכומי ההשקעות ברמה הרבעונית ללא מגה-סבבים. כפי שניתן לראות, התלות במגה-סבבים הולכת וגדלה, מה שמעיד על כך שלמעט מספר קטן של חברות "מצטיינות", חברות ישראליות נתקלות בקושי הולך וגובר לגייס הון.

לגבי שש החברות שגייסו מגה-סבבים:

- שלוש מהחברות הן בתחום הסייבר, שתיים בתוכנה ארגונית, ואחת במדעי החיים.
- **המטה של כל החברות נמצא בארה"ב**. לאחת מהן יש גם מטה בישראל.
- שתי חברות הפכו לחדי קרן בגיוס האחרון, וארבע היו חדי קרן עוד לפני כן.

תרשים 4

תרשים 5

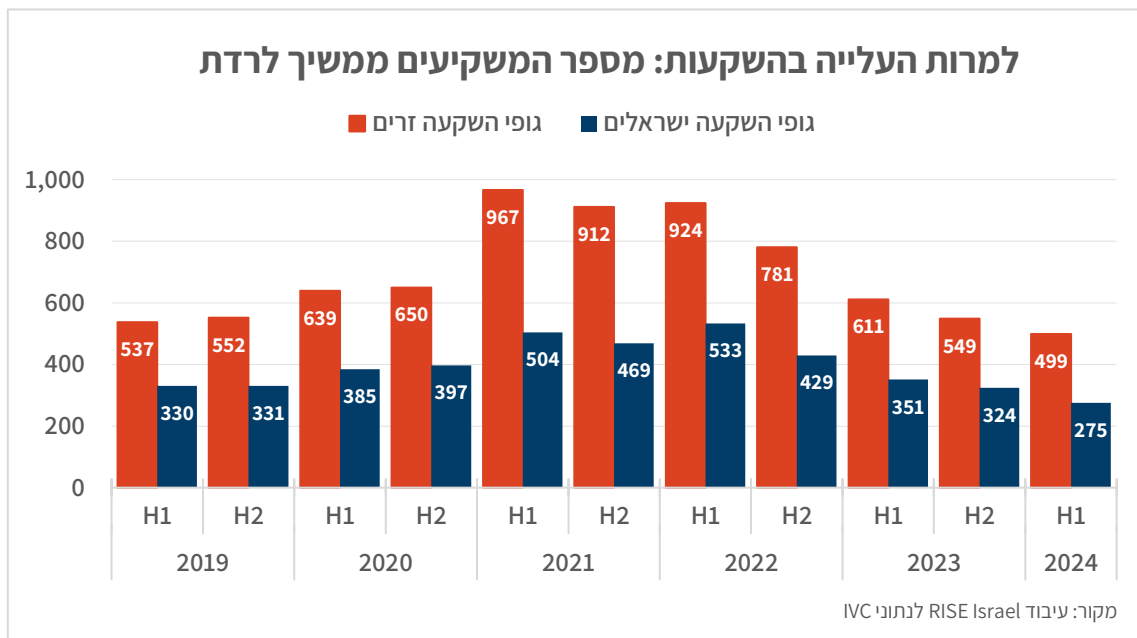
משמעויות

המגמה של תלות גוברת במספר קטן של מגה-סבבים ממשיכה. נראה שהקושי של כלל החברות לגייס הון נמשך, שכן מזה שני רבעונים רצופים סך ההשקעות מחוץ למגה-סבבים הוא כמיליארד דולר בלבד. בהנחה שבעתיד הנראה לעין בכל רבעון תמצאנה מספר חברות מצטיינות במיוחד שתוכלנה לגייס מגה-סבבים, רמת סך ההשקעות תיקבע בעיקר על ידי מספרן של אלה וגובה הגיוסים שלהן.

2. משקיעים בחברות ישראליות

בדוחות האחרונים שפרסמנו הצבענו על ירידה מדידה במספר גופי ההשקעה הפעילים בישראל, הן מקומיים והן זרים. כפי שניתן לראות להלן, **מגמה זו המשיכה גם במחצית הראשונה של 2024**. כיוון שהירידה במספר גופי ההשקעה הפעילים החלה כבר ב-2022, אי אפשר לדעת כמה ממנה נובע מההאטה הגלובלית שהחלה בשנה זו, כמה היא הושפעה מאי-היציבות הפנימית ומהמלחמה שאפיינו את שנת 2023, ומה ההשלכות של הימשכות המלחמה וההרעה בסנטימנט כלפי מדינת ישראל בדעת הקהל במדינות שונות ב-2024. בנוסף, סביר שלפחות חלק מהירידה בפעילות של גופים מקומיים נובעת מקושי שלהם עצמם לגייס הון.

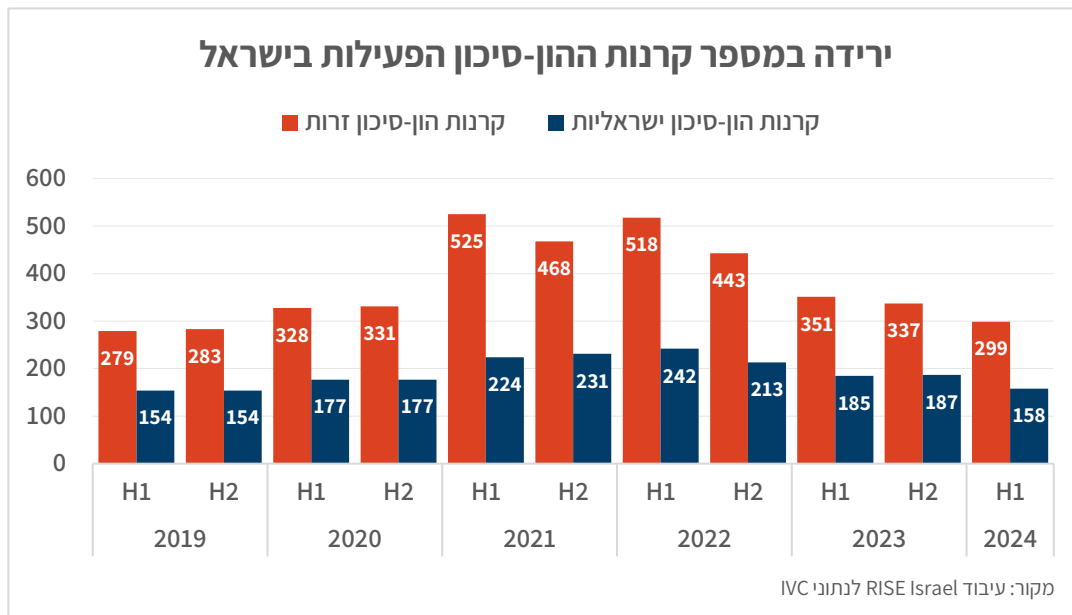
תרשים 6 משווה את מספר כלל גופי ההשקעה הפעילים (כלומר, ביצעו לפחות השקעה אחת) שאינם אנשים פרטיים - קרנות הון-סיכון (VC), קרנות הון-סיכון תאגידיות (CVC), משקיעים מוסדיים, ותאגידים - בחלוקה חצי-שנתית, בהפרדה בין זרים וישראלים. על פי הנתונים, בחצי השנה הראשונה של 2024 חלה ירידה של כ-10% במספר גופי ההשקעה **הזרים** הפעילים בישראל ביחס לחצי השנה שלפני כן, וירידה בשיעור של 18% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. באשר לגופים **הישראלים**, הירידה בששת החודשים האחרונים הייתה בשיעור של 15% לעומת חצי השנה הקודמת, ו-22% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

תרשים 6

תרשים 7 משווה בין מספר קרנות הון-סיכון הפעילות בחלוקה חצי-שנתית, בהפרדה בין ישראליות וזרות. הנתונים מראים כי בחצי השנה הראשונה של 2024, מספר הקרנות **הזרות** הפעילות בישראל ירד ב-11% ביחס לששת החודשים הקודמים, ובשיעור של 15% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר מספר הקרנות **הישראליות** ירד בכ-16% ו-15% בהתאמה ביחס לתקופות אלה.

כ-70% מבין גופי ההשקעה הזרים הפעילים בישראל ב-2024 הם אמריקאים, ושיעור דומה מבין כלל קרנות הון-סיכון הזרות. נתון זה מראה את החשיבות הרבה של שימור היחסים עם ארה"ב.

תרשים 7

משמעויות

כאמור לעיל, לא ניתן לדעת בבירור מה הגורם או הגורמים לירידה המשמעותית כל כך במספר גופי ההשקעה המשקיעים באופן פעיל בישראל. בין האפשרויות:

- חלק מהמשקיעים הקטינו את פעילותם בגלל ההאטה הכלכלית העולמית.
- חלק מהקרנות מתקשות בעצמן לגייס הון, מה שמשפיע על פעילות ההשקעה שלהן.
- בישראל קמות או פועלות פחות חברות אטרקטיביות למשקיעים.
- חלק מהמשקיעים השתתף לאחרונה רק בסבבי גיוס פנימיים, שאין לגביהם הודעות פומביות.
- חלק מהמשקיעים הפסיקו להשקיע בחברות ישראליות בגלל סיבות הקשורות במצב הפוליטי והבטחוני בישראל, או בגלל הרעה בסנטימנט כלפי ישראל.

ללא תלות בסיבות לירידה זו, התופעה מדאיגה ביותר. ההייטק הישראלי צריך גם הקמה של סטארט-אפים חדשים וגם אפשרות צמיחה והתרחבות של חברות בוגרות יותר, ולשם כך דרוש אקוסיסטם פעיל של גופי השקעה, הן מקומיים והן זרים. הירידה במספר המשקיעים הזרים מדאיגה מאד, כי היא עשויה להצביע על מגמה של התרחקות מישראל בגלל סיבות מקומיות. הירידה במספר קרנות ההון-סיכון הישראליות הפעילות מדאיגה מאוד אף היא, כי היא עשויה להצביע על קושי שלהן לגייס הון, וכיוון שרוב הכסף של קרנות ישראליות מגיע ממקורות זרים, קשיים שלהן לגייס הון עלול להעיד גם הוא על התרחקות משקיעים זרים מישראל.

3. אקזיטים

בתקופה האחרונה נכתב הרבה על ריבוי האקזיטים של חברות ישראליות, לעתים כאינדיקציה חיובית למצב ההייטק הישראלי. חשוב להבהיר את הנושא ואת הנתונים ומשמעותם.

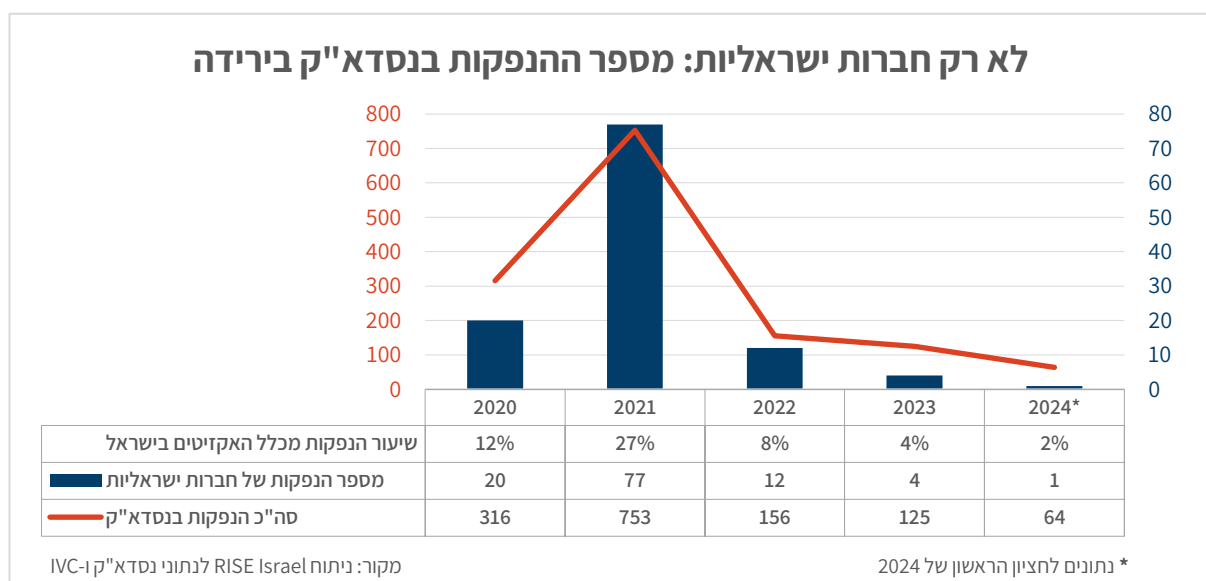
אקזיטים נופלים בדרך כלל לשתי קטגוריות עיקריות – הנפקה לציבור ורכישה על ידי גוף אחר. הנפקה לציבור היא ככלל אירוע חיובי. החברה מוכיחה שהיא עומדת בדרישות החוקיות והעסקיות של הבורסה שבה היא מנפיקה (רוב חברות הטכנולוגיה הישראליות מנפיקות בנסדא"ק בניו יורק, אך יש גם דוגמאות אחרות), היא מגייסת כסף מהציבור, וממשיכה לפעול כחברה עצמאית.

רכישה, לעומת זאת, אינה בהכרח "טובה" ליזמים או לאקוסיסטם החדשנות הישראלי. יתרה מכך, אין הגדרה ברורה של "רכישה טובה", שכן זו תלויה בשאלות כמו מה סכום הרכישה בהשוואה לשווי החברה בעבר, האם המכירה רווחית ליזמים, למשקיעים, לכולם או לחלקם, מה האלטרנטיבה למכירת החברה, מה יקרה לחברה ולעובדיה אחרי המכירה, וכד'.

כך למשל ניתן לבחון שתיים מהרכישות הגדולות של חברות ישראליות ברבעון האחרון – רכישת חברת Noname Security על ידי Akamai האמריקאית ורכישת WalkMe על ידי SAP הגרמנית. בשני המקרים סכום הרכישה גבוה מאד (450 מיליון דולר ו-1.5 מיליארד דולר בהתאמה), ובשניהם הרוכשת היא ענקית טכנולוגיה רב-לאומית, אשר מביעה ברכישה אמון בטכנולוגיות ישראליות ובהון אנושי ישראלי, ונכונות להגדיל את פעילותה בישראל בתקופה מאתגרת זו. עם זאת, יש לציין שגיוס ההון האחרון של Noname Security, בדצמבר 2021 היה לפי שווי של מיליארד דולר, ו-WalkMe הונפקה לציבור ביוני של אותה שנה לפי שווי של 2.5 מיליארד דולר, כך שלפחות חלק מהמשקיעים בחברות אלה הפסידו כסף רב כתוצאה מרכישתן.

לכן, בעיקר בתקופה מאתגרת כמו זו הנוכחית, לא ניתן לחוות דעה ברורה על "טיבם" של אקזיטים. בפרק זה נציג מספר נתונים מעניינים לגבי אקזיטים החל משנת 2020.

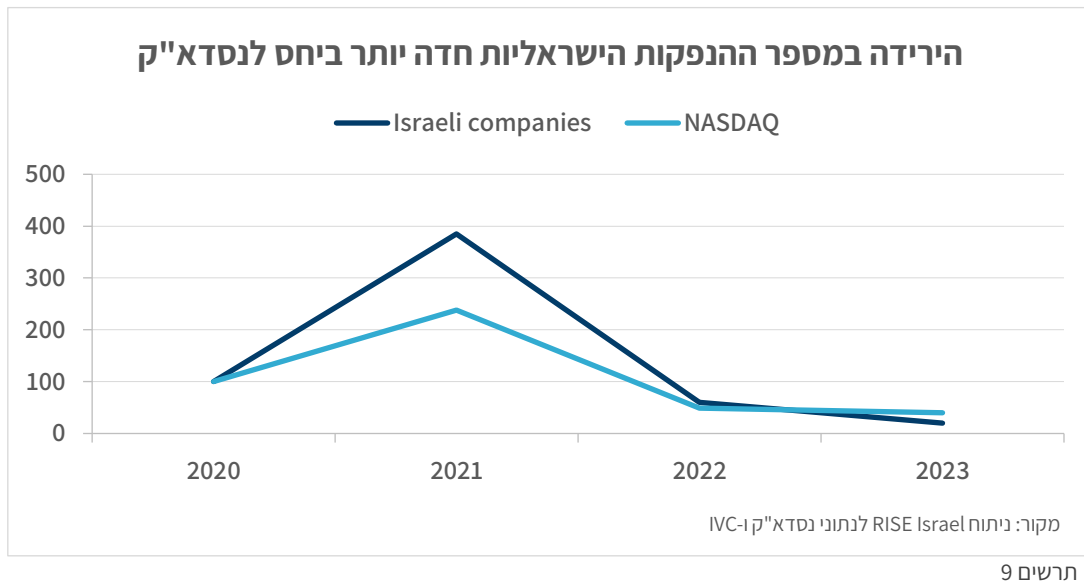
תרשים 8 מתאר את מספר ההנפקות לציבור של חברות טכנולוגיה ישראליות, את שיעור ההנפקות הללו מתוך כלל האקזיטים הישראליים, וכן את כלל ההנפקות בבורסת נסדא"ק בניו יורק (הבורסה המועדפת על רוב חברות הטכנולוגיה). כפי שניתן לראות בתרשים, אחרי 2021, שהייתה שנת שיא להייטק בכל העולם, הייתה ירידה במספר ההנפקות לא רק בקרב חברות ישראליות אלא גם בנסדא"ק.

תרשים 8

תרשים 9 משווה בין מספרי ההנפקות של חברות טכנולוגיה ישראליות (בכל הבורסות) לבין כלל מספר ההנפקות בנסדא"ק, מנורמל למספרן ב-2020. כפי שניתן לראות, המגמה הכללית דומה, אך הירידה במספר ההנפקות הישראליות ב-2023 חדה יותר.

נתוני 2024 הם כמובן חלקיים, אך בעוד שמספר ההנפקות הכולל בנסדא"ק עד כה מראה התייבבות ואף עלייה קלה לעומת 2023, מספר ההנפקות של חברות ישראליות ממשיך לרדת. בשנת 2024 עד כה רק חברה ישראלית אחת (Gauzy) יצאה להנפקה.

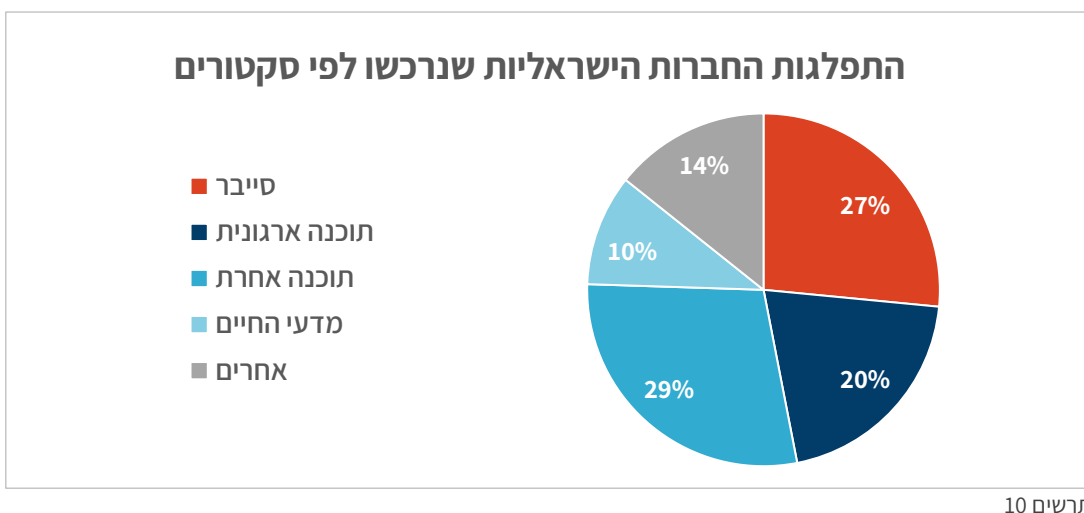
רכישות

טבלה 1 מתארת את מספר הרכישות של חברות טכנולוגיה ישראליות. בניגוד לרושם שניתן לעיתים לקבל מדיווחים שונים, **קצב הרכישות של חברות טכנולוגיה ישראליות ב-2024 לא עלה, והוא דומה לזה של 2023**. מובן שבצל המלחמה ניתן לראות בשמירה על קצב הרכישות נתון מעודד.

מס' רכישות	2020	2021	2022	2023	*2024
	150	209	137	98	49

טבלה 1 - נתונים לחציון הראשון של 2024

תרשים 10 מתאר את התפלגות החברות הישראליות שנרכשו מתחילת 2024 על פי סקטור.

4. קשרי חדשנות ומדע עם אירופה

לא ניתן לכתוב דוח על מצב סקטור ההייטק בישראל מבלי להתייחס למה שקורה בתקופה זו באירופה. ביטול ההשתתפות של עשרות חברות ביטחוניות ישראליות בתערוכת הנשק Eurosatory בפריז בסוף יוני זכה לכיסוי תקשורתי רחב, אבל זה עלול להיות רק קצה הקרחון, כשהנזק העיקרי קורה, ועלול להחמיר, סביב השתתפות גופים ישראליים בתוכנית המו"פ הגדולה הורייזון אירופה.

ישראל היא אחת מ-18 מדינות אסוציאציה בתוכנית האירופית, כמו גם מדינות אחרות שאינן חברות מלאות באיחוד האירופי ובהן בריטניה, נורבגיה ותורכיה. מעמד זה מאפשר לישראל להשתתף בתוכנית המו"פ האירופית, והיא עושה זאת משנת 1996. התוכנית הנוכחית, הורייזון אירופה, הושקה ב-2021, עם תקציב של יותר מ-90 מיליארד אירו על פני שבע שנים (עד 2027). כדי להבין את משמעות ההשתתפות של ישראל בתוכנית אלה, להלן כמה נתונים מעניינים:

- מתחילת השתתפותה של ישראל בתוכנית האירופית, גופים ישראלים, כולל אוניברסיטאות ומוסדות מחקר, חברות טכנולוגיה, וגופים אחרים קיבלו **מענקים בגובה כ-3.15 מיליארד אירו**.¹
- מתוך סכום זה, יותר מ-1.9 מיליארד אירו הוענקו לשבעה מוסדות אקדמיים (מכון וייצמן, האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת ת"א, הטכניון, בר אילן, בן גוריון וחיה) לצורכי מחקר.
- בתוכנית הקודמת Horizon 2020, בין השנים 2014-2020, גופים ישראלים קיבלו מענקים בגובה כ-1.28 מיליארד אירו.
- עד כה, במסגרת הורייזון אירופה, גופים ישראליים קיבלו יותר מ-600 מיליון אירו.
- בשנת 2023, שתי אוניברסיטאות ישראליות, תל אביב והעברית ירושלים, היו ברשימת 10 האוניברסיטאות האירופיות שקיבלו את המענקים הגבוהים ביותר באותה שנה (כ-50 מיליון אירו כ"א).
- 34 חברות טכנולוגיה ישראליות, רובן בתחום הבריאות, קיבלו מענקים והשקעה מקרן ההשקעות של ה-EIC (European Innovation Council).² קרן זו הוקמה בשנת 2020 על ידי הנציבות האירופית, עם תקציב של יותר מ-10 מיליארד אירו, להשקעות מוקדמות בחברות טכנולוגיה (deep tech) מבטיחות, כדי לאפשר להן להתקדם לשלב בו הסיכון של השקעה בהם על ידי משקיעים "רגילים" פוחת.

מעבר לערך הכספי הרב של ההשתתפות בתוכנית, המשתתפים נהנים גם משיתופי פעולה עם חוקרים, מוסדות אקדמיים, חברות ומוסדות אחרים מרחבי אירופה, ומגישה טובה יותר לשוק זה.

בתקופה האחרונה עולים מספר סימנים מדיגיטליים לגבי ההשתתפות הישראלית בתוכנית:

- בישיבת מועצת שרי החוץ של האיחוד האירופי ב-27 במאי 2024 הוחלט לזמן פגישה של ועדת האסוציאציה, שאחראית על הקשר של האיחוד עם ישראל. חלק מהישיבה עסק באפשרות של הטלת סנקציות על ישראל, למרות שחלק ממדינות האיחוד מתנגדות לסנקציות כאלה. הועדה תדון במצב בעזה, ובשאלה אם ישראל עומדת בהתחייבות בנושאי זכויות אדם שבמסגרת הסכם האסוציאציה עליו חתמה ב-2021.³ חשוב לציין שבחלקו הראשון של ההסכם נכתב כי "הצדדים מייחסים חשיבות לעקרון של כלכלה חופשית ולעקרונות של אמנת האו"ם, ובמיוחד שמירה על זכויות אדם ודמוקרטיה, המהווים את בסיס האסוציאציה".⁴

¹ https://dashboard.tech.ec.europa.eu/qs_digit_dashboard_mt/public/sense/app/1213b8cd-3ebe-4730-b0f5-fa4e326df2e2/sheet/0c8af38b-b73c-4da2-ba41-73ea34ab7ac4/state/analysis

² https://discover.dealflow.eu/lists/18826/list/f/slug_locations/anyof_israel?selectedColumns=name%2ChqLocations%2CgrowthStage%2CcompanyMarket%2Ctype%2ClastFundingEnhanced%2CtotalFunding%2CcompanyEmployees%2ClaunchDate%2CstartupRankingRating&showGrid=false&showTransactions=false&sort=-startup_ranking_rating

³ <https://sciencebusiness.net/news/horizon-europe/eu-convenes-key-israel-council-gaza-boycotts-spread>

⁴ https://eeas.europa.eu/archives/delegations/israel/documents/eu_israel/asso_agree_en.pdf

- מספר הולך וגדל של אוניברסיטאות באירופה הודיעו שלא תשתפנה יותר פעולה עם גופים ישראלים במסגרת התוכנית האירופית, וחלקן גם הודיעו שישעו את השתתפותן בפרויקטים עם גופים ישראלים שכבר יצאו לדרך.⁵

לשיתופי הפעולה עם חוקרים, אוניברסיטאות, וחברות מאירופה יש ערך אסטרטגי רב למדינת ישראל בכלל, ולסקטור ההייטק בפרט. בנוסף, ההשתתפות בתכנית הורייזון אירופה מכניסה לגופים ישראלים סכומי עתק לצרכי מו"פ, שחשיבותם רבה במיוחד על רקע הקושי הכללי בגיוס הון, וההנחה שבעקבות ההוצאות הקשורות במלחמת חרבות ברזל ממשלת ישראל לא תוכל להגדיל בעתיד הקרוב את השקעותיה במו"פ. סנקציות כלשהן על ישראל, בין אם באופן פורמלי ובין אם רק למעשה, עלולות לפגוע קשות באקוסיסטם החדשנות של ישראל, דווקא בתקופה של התפתחויות טכנולוגיות משמעותיות בתחומים כמו בינה מלאכותית. **רוב הפרויקטים בתכנית האירופית מבוססים על שת"פים של מספר גופים ממספר מדינות. החרמת גופים ישראלים על ידי גופים ממדינות אחרות, גם ללא החלטה רשמית על סנקציות, ימנעו בפועל את השתתפות ישראל.**

סיכום והמלצות

למותר לציין שהדברים החשובים ביותר עבור ההייטק הישראלי הם חזרה לרגיעה ביטחונית, יציבות פוליטית, שיקום התדמית של ישראל במקומות בהם היא נפגעה, ובכלל – החזרת התדמית של ישראל כמקום אטרקטיבי למשקיעים, ושל חברות ומוסדות ישראליים כשותפים ראויים לקשרי מסחר, מחקר, פיתוח וחדשנות.

במלאת תשעה חדשים למלחמה, על רקע הערכות שהיא עלולה להימשך בעצימות זו או אחרת עוד תקופה ארוכה, ובצל אי הוודאות לגבי המצב הבטחוני בצפון, לא ניתן להתייחס לאתגרים הנוכחיים של סקטור ההייטק כמשהו שיחלוף במהירות. אמנם מבחינות רבות הסקטור מראה עמידות מעוררת הערכה, אך ההתייצבות של השקעות שאינן מגה-סבבים על רמה של כמיליארד דולר ברבעון, והירידה המתמשכת במספר המשקיעים הפעילים בישראל, הם סימנים מעוררי דאגה. ממשלת ישראל, בעיקר בעזרת רשות החדשנות, חייבת למצוא דרך לסייע לסטארט-אפים טובים לצלוח את תקופת המשבר עד שזו תסתיים.

ספציפית לגבי ההשתתפות בתכנית הורייזון אירופה – התבטאות "לוחמניות" של פוליטיקאים ישראליים נגד גופים אירופיים לא יועילו, וסביר שאף יגרמו נזק. חשוב לקיים מאמצי הסברה מול חברות ומוסדות אקדמיים ביבשת לא סביב המלחמה בעזה, שכן אלה נועדו מראש לכישלון, אלא סביב תרומתם החשובה של גופים ישראליים שהשתתפו בעבר בפרויקטים האירופיים לקידום נושאים כמו בריאות, סביבה ורווחה ביבשת ובעולם בכלל.

⁵ <https://sciencebusiness.net/news/universities/academic-boycotts-over-gaza-war-jeopardise-israels-place-horizon-europe>